

MEGÉRI HAGYOMÁNYOSAN IS GAZDÁLKODNI A DETREHEMTELEPI LENGYEL GYÖRGY ZÖLDSÉGTERMESZTŐ SZERINT

Facebookon kínált házi paradicsom

Tizennyolc hektáros területen gazdálkodik a Kolozs megyei Detrehemtelepen Lengyel György, aki háromhektárnyi szántóföldi zöldségtermesztésével a falu leismertebb gazdájának számít. A környékbeli piacokon értékesített friss árújára mindig van kereslet. Noha gyerekei városban laknak, a termelő bízik abban, hogy gazdálkodásának lesz jövője.

» MAKKAY JÓZSEF

A főlíasiakban és üvegházakban érlelt paradicsomok korábban ritka látvány Lengyel György gazdálkodó fél hektáros szabadföldi paradicsomföldje, ahol még a régi módszerrel termesztett, karós paradicsom terem zamatos, érett gyümölcsöt. A 18 hektáron gazdálkodó detrehemtelepi gazda farmja nemcsak saját falujában, hanem a környékbeli településeken is ritkaságszámba megy, hiszen ma már nagyon kevesen termesztnek háromhektárnyi zöldséget. A Mezőség és Aranyosszék határára fekvő tanyaszerű települést – amelyet a 20. század elején a budapesti Földművelésügyi Minisztérium hozott létre itt letelepedni akaró erdélyi és belső-magyarországi gazdák számára – ma már zömmel kalászos növényeket és cukorrépat termő szántóterületek veszik körül, zöldségtermesztéssel Lengyel György családján kívül alig foglalkozik más. A zöldség ázsíója ma már az Aranyosgyéres és Torda környéki aranyosszéki falvakban sem jobb, pedig hagyományosan ez volt a zöldségtermesztés hazája. A murók, petrezselyem, hagyma, paradicsom, paprika, uborka vagy a bab termesztése túlságosan mun-

kaigényes ahhoz, hogy manapság a gazdacsaládok nagyobb területen felvállalják.

Nem vonzza a földművelést a fiatalok

Lengyel György az elmúlt években azért volt szerencsés helyzetben, mert a fia besegített a családi gazdaságba. A Kolozsváron mezőgazdaságot tanuló fiatalember azonban alig-hogy megkapta diplomáját, szülei meglepetésére elszegődött csendőrné, mert – mint mondja – azt sokkal biztonságosabb állásnak tartja, mint a piac és az időjárás szeszélyeinek kiszolgáltatott gazdálkodást. Az apa széttárt kezekkel vette tudomásul fia döntését. Keserűen tapasztalja, hogy ma már a földművelést egyáltalán nem vonzó a fiatalok számára: még azok is hamar otthagyják, akik a mezőgazdaságban jól felhasználható szakmát tanulnak. „Szinte minden gazdacsalád ebben a helyzetben

van. Kevés olyan gazdáról tudok, ahol a fiatalok huzamosabb ideig a föld mellett maradnak. Inkább az a jellemző, hogy elkerülnek városi iskolába, és ott ragadnak” – magyarázza a gazda, akinek lánya is Kolozsváron lakik.

A terményeit otthon, az aranyosgyéresi zöldségpiacon, illetve a kolozsvári nagybani piacon értékesítő Lengyel György szerint a fiatalok inkább az értékesítés nehézségeitől félnek, a sokszor kiszámíthatatlan piacok miatt ódzkodnak a mezőgazdaságtól. Igaz, idén jó évük van a zöldségtermesztőknek, hiszen a paradicsom, a paszuly, a gyökérezöld vagy a krumpli ára is egész évben sokkal magasabb volt, mint az előző esztendőben. De kérdés, hogy mi lesz jövőre. „Számunkra nagy segítség a Bejön a vidék nevű kolozsvári magyar piac, ahol havi rendszerességgel két nap alatt sok mindent el lehet adni. Ráadásul szeptemberben két hétvé-

» **Lengyel György szerint a fiatalok inkább az értékesítés nehézségeitől félnek, a sokszor kiszámíthatatlan piacok miatt ódzkodnak a mezőgazdaságtól. Igaz, idén jó évük van a zöldségtermesztőknek, hiszen a paradicsom, a paszuly, a gyökérezöld vagy a krumpli ára is egész évben sokkal magasabb volt, mint az előző esztendőben. De kérdés, hogy mi lesz jövőre.**

gén is tartanak piacot a belvárosban” – magyarázza a detrehemtelepi gazda, aki fia leleményességének köszönhetően más piaci lehetőségeket is ki tud használni. Nemrég a Facebook közösségi oldalon hirdették meg, hogy nagyobb mennyiségben eladó házi paradicsom, az érdeklődőknek pedig megüzenték, hogy melyik nap árulnak a Cora üzletház parkolójában. Rövid idő alatt ötszáz kilogramm talált vevőre, akik kivétel nélkül vallják, hogy az íze nem is hasonlítható össze a nagyáruházi kényyszerlelt paradicsommal.

Meggazdagodni nem lehet, megélni igen

Valójában mégsem ilyen egyszerű a Lengyel család boldogulása, hiszen a többhektárnyi zöldség hatalmas mennyiségű árut jelent egy termelő számára, a családi gazdaságban pedig az 56 éves Lengyel Györgyön és feleségén kívül alig van más munkáskéz, az áruszállítás és értékesítés szinte leköti egy ember idejét. Lengyelék mégis elégedettek, hiszen a rendszerváltás után visszaszerzett földjeiken három évtizede gazdálkodnak. Ehhez megvásárolták a szükséges géparkot mindenféle felszereléssel, amivel nemcsak a talajművelést, hanem a növényvédelmi munkálatokat is szakszerűen elvégezhetik.

Lengyel György szerint kisgazdaszinten a mezőgazdaságból meggazdagodni nem lehet, de tisztességesen megélni igen, hiszen a vásárlóközönség egyre inkább keresi a helyben megtermelt friss zöldséget és gyümölcsöt. „Mi nem is keressük a nagyáruházi értékesítést, mert ahhoz túl kicsik vagyunk. Amennyit termelünk, azt mindig el tudjuk adni háztól is, sokan ismernek a környéken, de piacokon is kialakult már a saját vevőkörünk” – magyarázza a detrehemtelepi gazda.

A zöldségpiacon egyre inkább a helyi termelésű felhozatalt keresik

ILLUSZTRÁCIÓK: FOTÓ: GÁBOS ALBIN

Célegyenesbe jutottak az uniós mezőgazdasági pályázatok

» KRÓNIKA

Ha van sikertörténete a romániai uniós pályázatoknak, akkor a mezőgazdasági és élelmiszeripari ágazatban benyújtott és sikeresen megnyert agrárpályázatok erről szólnak. Míg összességében Románia a nagy méretű infrastrukturális beruházások terén az európai uniós forrásoknak csak kis hányadát tudja lehívni, addig a legtöbb mezőgazdasági pályázat célba ér, azaz valamennyi kiírásra van elegendő jelentkező, sőt inkább a túljelentkezés a jellemző. Az Országos Vidékfejlesztési Program 2014–2020-as pályázati kiírásai gyakorlatilag célegyenesbe értek idén augusztusban és szeptemberben jelentek meg az utolsó nagyobb lélegzetű pályázatok a mezőgazdaságban tevékenykedő vállalkozók és gazdaközösségek számára.

A Vidéki Beruházásokat Finanszírozó Ügynökség honlapján (www.afir.

info) hirdette meg a legújabb pályázatokat, ezek közül néhányat sorolunk fel. A szeptember végén lejáró 9.1 alintézkedés 7,7 millió euró összértékben támogatja a mezőgazdaságban létrejövő termelői csoportokat, a különböző gazdaszövetkezeteket. A pályázati program 5,3 millió eurós összeget különít el a gyümölcsstermesztésben szövetkező gazdák számára. A 4.2 alintézkedés keretében 2020. január 31-ig nyújthatók be pályázatok a gyümölcsfeldolgozás és értékesítés témakörében, a keretösszeg 26,8 millió euró. Mezőgazdasági értékesítési láncok létrehozására – termelés, tárolás, forgalmazás, piaci marketing, stb. – 10 millió eurót különítettek el. Egy másik kiírás keretében munkahely teremtő kisvállalatok pályázhatnak 16,8 millió euró keretösszegig.

A mezőgazdaságban tevékenykedő kisvállalkozókat célozza meg a 6.3-as pályázati kiírás az agrártermelés minden területén. Rendszerint itt szokott

lenni az egyik legnagyobb túljelentkezés. A december 31-ig benyújtható pályázatokra 45,9 millió euró áll rendelkezésre, amiből a hegyvidéki települések pályázói számára 13,7 millió eurót különítettek el. A 17.1-es pályázati kiírás a mezőgazdasági termelést biztosító termelőkhöz, agrár vállalkozókhöz szól. A november 30-ig online rendszerben benyújtható igénylés – pozitív elbírálás esetén – a biztosítótársaságoknak kifizetett biztosítási összeg 70 százalékát téríti vissza. A kiírásra országosan 43 millió eurós keretösszeg áll rendelkezésre. Adrian Chesnoiu, a Vidéki Beruházásokat Finanszírozó Ügynökség vezérigazgatója szerint az egyre szeszélyesebb időjárás miatt arra ösztönzik a gazdákat, hogy minél többen kössenek agrárbiztosítást. Sikeresen megnyert uniós pályázattal – a szőlészetet leszámítva – a mezőgazdaság minden területéről visszatérítik a biztosítási költségek nagyobb részét.

» **Adrian Chesnoiu, a Vidéki Beruházásokat Finanszírozó Ügynökség vezérigazgatója szerint az egyre szeszélyesebb időjárás miatt arra ösztönzik a gazdákat, hogy minél többen kössenek agrárbiztosítást.**

Egyébként 2020-ban már csak olyan mezőgazdasági pályázatokra lehet számítani, amelyek alacsonyabb érdeklődés hiányában megmaradtak az adott kiírás keretösszegéből, és ezeket újabb kiírásokhoz csoportosítják át. Szakemberek szerint bármennyire is bonyolultnak tűnik az európai uniós pályázat, egy pályázati cégen keresztül érdemes próbálkozni. Azért fontos pályázati szakembert megkeresni, mert ő rendelkezik azzal a tapasztalattal, hogy az agrár vállalkozás részletes ismeretében meg tudja mondani, mekkora a sikeres elbírálás esélye, illetve elő tudja készíteni a pályázathoz szükséges teljes dokumentációt. Ehhez fontos, hogy a gazdaságot cég keretében működtessék, a mezőgazdasági területek telekönyvezve legyenek, az állatok pedig fűlszámozva. Fontos, hogy a gazda olyan területre pályázzon, amit szívesen vállal, amit szívesen fejlesztene, és amiben jártos.